

Határozatok Tára

C-549/18. sz. ügy

**Európai Bizottság
kontra
Románia**

A Bíróság ítélete (nagytanács), 2020. július 16.

„Tagállami kötelezettségszegés – EUMSZ 258. cikk – A pénzügyi rendszer pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzése – (EU) 2015/849 irányelv – Az átültetés és/vagy az átültetésre irányuló intézkedések bejelentésének hiánya – Az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése – Átalányösszeg megfizetésére kötelezés iránti kérelem”

1. *Kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset – A megalapozottság Bíróság általi vizsgálata – Figyelembe veendő helyzet – Az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor fennálló helyzet (EUMSZ 258. cikk)*

(lásd: 19., 21. pont)

2. *Intézmények jogi aktusai – Irányelvek – A tagállamok általi végrehajtás – A végrehajtása érdekében azt előíró irányelv, hogy a nemzeti átültető rendelkezésekben hivatkozás történjen az irányelvre – Hatás – A tagállamok arra vonatkozó kötelezettsége, hogy az irányelv vonatkozásában pozitív átültető jogi aktust fogadjanak el (EUMSZ 288. cikk, harmadik bekezdés; 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 67. cikk)*

(lásd: 20. pont)

3. *Kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset – Irányelvből eredő kötelezettségek megsértése – Az átültető intézkedések bejelentésére vonatkozó kötelezettség – Terjedelem (EUMSZ 260. cikk, (3) bekezdés)*

(lásd: 44–46. pont)

4. *Kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset – Irányelvből eredő kötelezettségek megsértése – Az átültető intézkedések bejelentésére vonatkozó kötelezettség – Az érintett tagállam pénzügyi szankció megfizetésére kötelezése iránti bizottsági kérelem – Diszkrecionális jogkör – Hatás – A pénzügyi szankciót indítványozó döntése esetről esetre való indokolására vonatkozó kötelezettség hiánya – A kért pénzügyi szankció jellegének és*

összegének indokolására vonatkozó kötelezettség – A Bizottság által elfogadott iránymutatások figyelembevétele – Bírósági felülvizsgálat – Korlátok (EUMSZ 260. cikk, (3) bekezdés)

(lásd: 48–53. pont)

5. *Kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset – A Bíróság kötelezettségszegést megállapító ítélete – Az irányelvet átültető intézkedések bejelentésére vonatkozó kötelezettség megsértése – Pénzügyi szankciók – Átalányösszeg – A tényállás Bíróság általi vizsgálatáig fenn nem maradó kötelezettségszegés – Hatás hiánya – Hosszú időn keresztül fennálló kötelezettségszegés – Nem aránytalan szankció (EUMSZ 260. cikk, (3) bekezdés)*

(lásd: 64–67. pont)

6. *Kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset – A Bíróság kötelezettségszegést megállapító ítélete – Az irányelvet átültető intézkedések bejelentésére vonatkozó kötelezettség megsértése – Pénzügyi szankciók – A Bíróság mérlegelési jogköre – Szempontok (EUMSZ 260. cikk, (3) bekezdés)*

(lásd: 68–71. pont)

7. *Kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset – A Bíróság kötelezettségszegést megállapító ítélete – Az irányelvet átültető intézkedések bejelentésére vonatkozó kötelezettség megsértése – Pénzügyi szankciók – Átalányösszeg – Az összeg meghatározása – Szempontok (EUMSZ 260. cikk, (3) bekezdés)*

(lásd: 72–86. pont)

Összefoglalás

Románia 3 000 000 euró átalányösszeget, Írország pedig 2 000 000 euró átalányösszeget köteles fizetni a Bizottságnak

E két tagállam az előírt határidőn belül nem ültette át teljes egészében a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló irányelvet

A 2015/849 irányelv¹ célja, hogy megelőzze az uniós pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználását. A tagállamoknak legkésőbb 2017. június 26-ig kellett nemzeti jogukba átültetniük ezt az irányelvet és tájékoztatniuk az Európai Bizottságot az ennek érdekében elfogadott intézkedésekről.

¹ A pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanács irányelv (HL 2015. L 141., 73. o.).

2018. augusztus 27-én a Bizottság kötelezettségszegés megállapítása iránt két keresetet terjesztett a Bíróság elé, mivel úgy ítélte meg, hogy egyrészt Románia, másrészt Írország nem ültette át teljes mértékben az indokolással ellátott véleményben számára előírt határidőn belül a 2015/849 irányelvet, és a megfelelő nemzeti átültető intézkedéseket sem jelentette be. Ezenkívül az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése alapján² a Bizottság Románia és Írország arra való kötelezését kérte, hogy egyrészt az ezen irányelvet átültető intézkedések bejelentésére irányuló kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatt az ítélet kihirdetésének napjától kezdődően napi kényszerítő bírságot, másrészt átalányösszeget fizessen. Ezt követően a Bizottság arról tájékoztatta a Bíróságot, hogy részben eláll a keresetétől: már nem kéri napi kényszerítő bírság kiszabását, mivel e kérelem okafogyottá vált azt követően, hogy a 2015/849 irányelvet teljeskörűen átültették a román és az ír jogba.

Ebben az összefüggésben Románia és Írország vitatta az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdésében előírt szankciórendszer alkalmazását. E két tagállam azt is állította, hogy a Bizottság által az átalányösszeg kiszabására tett indítvány nem csupán indokolatlan, hanem az ügy tényállására és az ilyen típusú pénzügyi szankciók céljára tekintettel aránytalan is. Felrótták a Bizottságnak, hogy nem fűzött minden egyes esetben részletes indokolást azon döntéséhez, hogy a jelen ügyekben ilyen szankció kiszabását kérje.

A Bíróság nagytanácsban hozott két, 2020. július 16-i ítéletben helyt adott a Bizottság által benyújtott kereseteknek. Elsősorban azt állapította meg, hogy az indokolással ellátott véleményben előírt határideje lejártakor Románia és Írország nem fogadta el a 2015/849 irányelvet átültető nemzeti intézkedéseket, és a Bizottságnak sem jelentett be ilyen intézkedéseket, tehát nem teljesítette az ezen irányelvből eredő kötelezettségeit.

Másodsorban a Bíróság azt mondta ki, hogy az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése alkalmazható a jelen ügyekben.³ A Bíróság ugyanis emlékeztetett arra, hogy az e cikk értelmében vett, az átültetésre elfogadott intézkedések bejelentésére vonatkozó kötelezettség a tagállamok azon kötelezettségére vonatkozik, hogy kellően egyértelmű és pontos információkat nyújtsanak az irányelvet átültető intézkedéseket illetően. A jelen ügyekben az e kötelezettségnek való megfelelés azzal járt, hogy a tagállamok kötelesek az említett irányelv valamennyi rendelkezése tekintetében megjelölni az adott rendelkezést átültető nemzeti rendelkezést vagy rendelkezéseket. A Bíróság miután megállapította, hogy a Bizottság bizonyította azt, hogy Románia és Írország az indokolással ellátott véleményben előírt határidőn belül nem jelentett be a 2015/849 irányelvet átültető egyetlen intézkedést sem, először is kimondta, hogy az így megállapított kötelezettségszegés e rendelkezés hatálya alá tartozik.

Másodszor a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a Bizottságnak nem kell esetről esetre megindokolnia azt a döntését, hogy az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése alapján pénzügyi szankciót indítványoz. Úgy ítélte ugyanis meg, hogy e rendelkezés alkalmazásának feltételei nem lehetnek korlátozóbbak azon feltételeknél, amelyek az EUMSZ 258. cikk alkalmazását határozzák meg, mivel az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése csupán járulékos részletszabályát képezi annak a kötelezettségszegési eljárásnak, amelynek a megindításának lehetőségét illetően a Bizottság olyan

² Az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy az uniós „irányelv átültetésére elfogadott intézkedés[e] [Bizottság számára történő] bejelentésére vonatkozó kötelezettség” megsértése esetén pénzügyi szankciót (átalányösszeget vagy napi kényszerítő bírságot) szabjon ki az érintett tagállamra.

³ A Bíróság az EUM-Szerződés e rendelkezését először a Bíróság 2019. július 8-i Bizottság kontra Belgium ítéletben (Az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése – Nagy sebességű hálózatok) (C-543/17, EU:C:2019:573) alkalmazta.

diszkrecionális jogkörrel rendelkezik, amely felett a Bíróság nem gyakorolhat felülvizsgálatot. Az indokolás e hiánya nem érinti a szóban forgó tagállamot megillető eljárási garanciákat, mivel a Bíróságot, ha ilyen szankciót szab ki, indokolási kötelezettség terheli.

A Bíróság ugyanakkor pontosította, hogy a Bizottság továbbra is köteles indokolni a kért pénzügyi szankció jellegét és összegét, e tekintetben figyelembe véve az általa elfogadott iránymutatásokat, mivel az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése alapján megindított eljárás keretében a Bíróság csupán korlátozott mérlegelési jogkörrel rendelkezik. Ha ugyanis a Bíróság megállapítja a kötelezettségszegést, a Bizottság indítványai kötik a Bíróságot az általa kiszabható pénzügyi szankció jellege, valamint az általa alkalmazható szankció legmagasabb összege tekintetében.

Harmadsorban a jelen ügyekben az átalányösszeg kiszabását illetően a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdésében szereplő mechanizmus bevezetésének nem csupán az volt a célja, hogy a tagállamokat arra ösztönözze, hogy a lehető legrövidebb időn belül megszüntessék a kötelezettségszegést, amely ilyen intézkedés hiányában folytatódna, hanem egyszersmind az is, hogy megkönnyítse és felgyorsítsa az abban az esetben alkalmazandó pénzügyi szankciók kiszabására irányuló eljárást, amikor a tagállamok megsértik a jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelv átültetésére irányuló nemzeti intézkedés bejelentésére vonatkozó kötelezettséget. Tehát úgy ítélte meg, hogy a Bizottság olyan keresetét, amely mint a jelen ügyekben átalányösszeg kiszabását kéri, nem lehet aránytalanként elutasítani önmagában azon az alapon, hogy e keresetnek olyan kötelezettségszegés képezi a tárgyát, amely tartósan fennállt ugyan, viszont megszűnt arra az időpontra, amikor a Bíróság a tényállást vizsgálta, amennyiben az átalányösszeg kiszabása annak értékelésén alapul, hogy az érintett tagállamot terhelő kötelezettségek teljesítésének elmulasztása milyen következményekkel jár a magán- és közérdekek szempontjából, különösen ha a kötelezettségszegés hosszú időn keresztül fennállt.

Negyedsorban, azon átalányösszeg kiszámítását illetően, amelynek kiszabása a jelen ügyekben megfelelő, a Bíróság emlékeztetett arra, hogy amikor a Bíróság e tárgykörben a Bizottság indítványai által kijelölt keretek között a mérlegelési jogkörét gyakorolja, az ő feladata akként meghatározni azt az átalányösszeget, amelynek megfizetésére valamely tagállamot az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése értelmében kötelezni lehet, hogy az egyrészt megfeleljen a körülményeknek, másrészt pedig arányos legyen az elkövetett jogsértéssel. Az e tekintetben jelentős tényezők között szerepelnek különösen olyan szempontok, mint a megállapított kötelezettségszegés súlya, továbbá e kötelezettségszegés fennállásának időtartama, valamint a szóban forgó tagállam fizetési képessége.

Egyrészt a jogsértés súlyát illetően a Bíróság azt állapította meg, hogy jóllehet az eljárás során Románia és Írország megszüntette a felrótt kötelezettségszegést, ez nem változtat azon, hogy e kötelezettségszegés az indokolással ellátott véleményekben előírt határidő lejártakor fennállt, vagyis az uniós jog hatékony érvényesülése nem volt mindenkor biztosítva.

Másrészt a jogsértés időtartamának értékelését illetően a Bíróság emlékeztetett arra, hogy úgy kell tekinteni, hogy arra a tényállás Bíróság általi mérlegelésének időpontjában, azaz az eljárás befejezésének időpontjában kerül sor. Ami azon időszak kezdetét illeti, amelyet az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése alapján kiszabandó átalányösszeg meghatározása érdekében figyelembe kell venni, a kötelezettségszegés időtartamának értékelése szempontjából nem azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor lejár az indokolással ellátott véleményben előírt határidő (ezt a kiszabandó napi kényszerítő bírság meghatározásához használják), hanem a szóban forgó irányelv átültetésére előírt határidő lejártának időpontját. E rendelkezésnek ugyanis az a célja, hogy ösztönözze a tagállamokat az irányelveknek az uniós jogalkotó által előírt határidőkön belüli

átültetésére, továbbá hogy biztosítsa az uniós jogszabályok teljes körű érvényesülését. Bármely más megoldás egyébként azt jelentené, hogy kétségbe vonnák az irányelvek azon rendelkezéseinek hatékony érvényesülését, amelyek meghatározzák azt az időpontot, amikor az ezen irányelveket átültető intézkedéseknek hatályba kell lépniük, és további átültetési határidőt biztosítanak, amelynek időtartama ráadásul attól függően változna, hogy a Bizottság milyen gyorsan indítja meg a pert megelőző eljárást, anélkül azonban, hogy e határidőt a szóban forgó kötelezettségzegés időtartamának értékelése során figyelembe lehetne venni. A Bíróság tehát azt állapította meg, hogy Románia és Írország kötelezettségzegése valamivel több mint két éven keresztül fennállt.

Harmadrészt a szóban forgó tagállam fizetési képességét illetően a Bíróság emlékeztetett arra, hogy e tagállam bruttó hazai termékének (GDP) közelmúltbeli, a tényállás Bíróság általi vizsgálata időpontjában ismert alakulását kell figyelembe venni.

Figyelembe véve a jelen ügyek összes körülményét, valamint tekintettel az EUMSZ 260. cikk (3) bekezdése által a Bíróság részére biztosított mérlegelési jogkörre, a Bíróság kötelezi Romániát, hogy fizessen a Bizottságnak 3 000 000 euró átalányösszeget, Írországot pedig arra, hogy fizessen a Bizottságnak 2 000 000 euró átalányösszeget.